

J.V. Foix

Albert Manent

I, si et lleu, escriu...

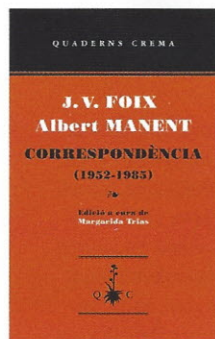
El volum aplega 61 cartes escrites entre 1952 i 1985, 41 de les quals són de J.V. Foix i les 20 restants d'Albert Manent. No eren interlocutors homogenis: Foix era una personalitat literària consagrada; Albert Manent, 37 anys més jove, també era escriptor però era, sobretot, un activista cultural i van ser, possiblement, aquestes diferències la clau de la seva excel·lent relació epistolar: Foix devia trobar en Manent un home jove –fill del seu amic Marià Manent–, informat del que passava, implicat en la resistència cultural catalanista, molt educat i excel·lent conversador, i Manent degué trobar en Foix una font impagable d'informacions literàries, un escriptor disposat a participar en les seves iniciatives i l'autor de les cartes memorables que li enviava. Foix s'estimava l'Albert Manent com un fill, assegura un dels contertulians de Foix, i Manent respectava i admirava Foix. Però, a més, compartien dues coses essencials: un mateix sentit patriòtic i un mateix capteniment, diguem-ne noucentista, és a dir, civilitzat, culte, sorneguer i obsedit per conservar, depurar i enriquir l'idioma. Dóna gust. Aquest és l'espai de la correspondència.

Les cartes no em semblen pensades per passar a la posteritat sinó que responen, simplement, a la voluntat de comunicar-se,

amistosament, informacions: la frescor de l'epistolari em sembla evident, inclosos els poemes. Tanmateix, els dos eren escriptors i, afortunadament, es nota, molt especialment en el cas de Foix. Però, de què parlen? S'interessen l'un per l'altre –bàsicament Foix per Manent, que tenia poca salut i molta feina–, es conviden –molt més reiteradament Foix– a passar uns dies plegats, s'expliquen en què treballen, i Manent trameta a Foix tot el que es publica sobre ell. Però a més, i aquest és un dels principals atractius del text, Foix explica tot el que veu a Port de la Selva. De fet, 41 de les cartes de Foix i tots els seus poemes estan signats a Port de la Selva. Són, els ho asseguro, textos memorables.

Però també parlen dels altres: sobretot Foix que, per experiència i per ser víctima d'alguns menyspreus, incompetents i mesquins, s'hi esplaia. Educad però amb un estilet afiladíssim. Parla de molts escriptors que valora molt, com Riba, Carner –“sense Carner encara escriuríem com en Pitarra”– Garcés, Vinyoli o Josep Sebastià Pons– i ho fa sense reserves, però també dels que li semblen poc estimables. Aquest és l'aspecte més picant d'aquesta correspondència.

Té un interès especial el que diu Foix dels que no valoren la seva obra. No hi ha ressentiment, sinó, ben al contrari de qualsevol egocentrisme, s'enorgulleix de no voler estar a l'escenari. Ell valora les crítiques no com una qüestió d'hostilitat i malvolença sinó d'ignorància i incompetència. Ell sap que és un bon poeta i només li queda el recurs de considerar que alguns no saben llegir. I té raó. Escriu: “el meu saber, doncs, no és res si d'altre no sap què sé?”, “m'hauria plagut més (a un altre no ho diria) una idea més clara del que és la jerarquia”, “no és estrany que qui no sap llegir, perdi l'escriure”, etc. Ell sabia, per exemple, que una obra literària havia de tenir un valor universal o que l'adscripció ocasional a una escola literària és només un recurs, no el sentit d'un text. És elemental, però sembla que alguns no en tenien ni idea. Era exactament el que passava, i el que passa. La còlera –moltíssima còlera– la reserva per a un article de Joan Triadú –“descaradament i simultàniament gogó i gaga”– del qual el lector tindrà tota la documentació en aquest llibre. Un llibre certament interessant que la Fundació J.V. Foix ha fet possible.

J.V. Foix Albert Manent. Correspondència (1952-1985)

Edició a cura de Margarida Trias
Quaderns Crema, Barcelona, 2015
140 pàgines, 14 euros